

ЯКІСТЬ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 686.12:655:3.022.51

Н.Є.Сеньківська, С.Ф. Гавенко, Л.Й. Кулік
Українська академія друкарства

МОДЕЛІ СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ КНИЖКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

На основі принципів системного аналізу розглядаються моделі системи керування якістю книги.

The model of system quality management book which based on the principles of system analysis are considered in this article

Вступ

Для забезпечення високої і стабільної якості книжкових видань необхідно передбачити комплексну систему, яка об'єднує в одне ціле два підходи у визначенні показників якості – системний і структурний. Враховуючи основні принципи квалілогії, книжкову продукцію можна охарактеризувати визначеною сукупністю властивостей, які покликані задовольняти певні потреби читачів, їх експлуатаційні і купівельні можливості.

Постановка проблеми

Як відомо, поліграфічне виробництво складається з великої множини складних взаємозв'язаних технологічних операцій, тому все більш очевидним стає необхідність системного підходу до аналізу складних об'єктів і явищ, а саме системи „книга – якість”.

З позицій системо-техніки керування якістю книги можна розглядати як процес переробки інформації, що має свої особливості і визначається специфікою поліграфічного виробництва. Ці особливості зводяться до: 1) необхідності орієнтації інформаційної системи на виявлення попереджувальних сигналів про можливість появи відхилень від розрахункових параметрів, порушення стабільності в роботі дискретних і неперервних процесів виготовлення друкованої продукції; 2) необхідності організації орієнтовного підбору взаємозв'язаних інформаційних даних про розрахунок надійності і довговічності конструкції книги, стану її якості на всіх етапах виготовлення – від поліграфічних матеріалів до готового видання, отримання у вигляді зворотніх зв'язків даних про експлуатаційні властивості продукції; 3) швидкодії системи при непередбачених причинах браку; 4) визначення обсягу вхідних, вихідних і набутих даних про досліджувальний об'єкт [1].

Тому система керування якістю книжкового виробництва за основними функціями об'єднує чотири окремих блоки, які включають декілька незалежних секторів (рис. 1).

Досліджуючи функції блоків і секторів розробленої моделі можна не тільки провести кваліметричну оцінку якості книжкових видань, зокрема їх

експлуатаційних показників, але і розробити принципи комплексного керування якістю процесу їх виготовлення з наперед заданими показниками.

Звідси актуальною проблемою є створення програми для оцінювання якості таких складних технологічних систем, як книга. Очевидно, що ця програма повинна включати:

- програму аналізу конструкції видання і його елементів;
- моделюючу програму ітераційних методів розрахунку складових частин книжкового блоку і обкладинки (палітурки);

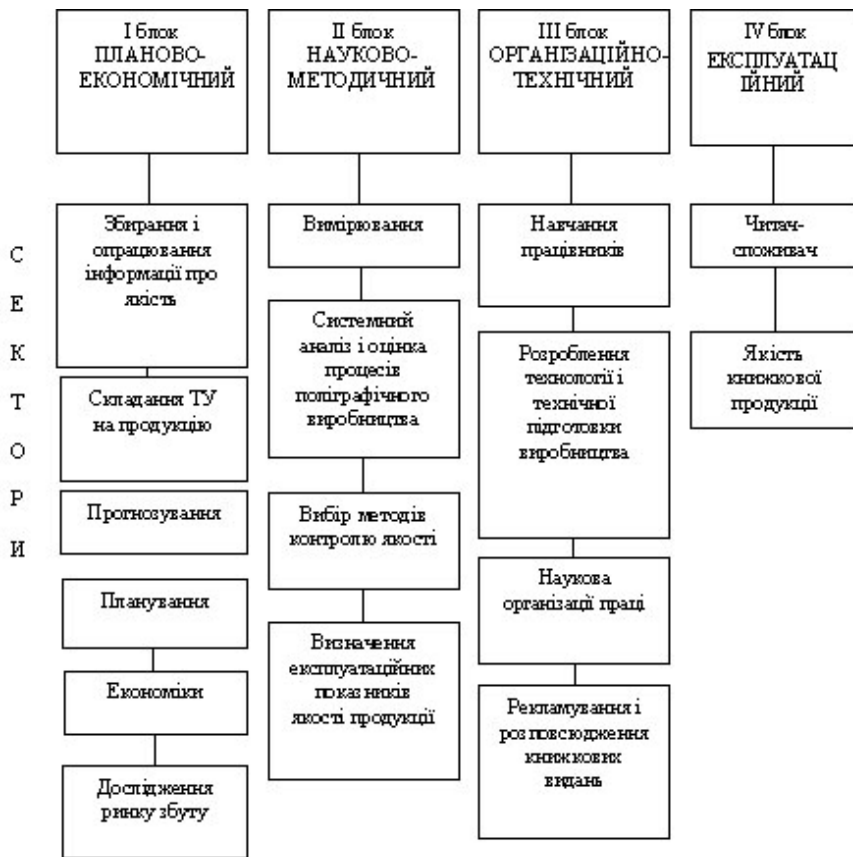

Рис. 1. Модель системи керування якістю книжкової продукції

- програму кількісної оцінки естетичних і ергономічних показників книжкових видань;

- програму оцінки економічних показників рівня якості книги, оскільки цей вид показників практично взаємозв'язаний з усіма іншими групами (технологічними, ергономічними та експлуатаційними) (рис. 2).

Отже, книга є важливим елементом системи, який входить в інші надсистеми, пов'язані з технологією її виготовлення і експлуатаційними властивостями, а також потребами читачів.

Якість книжкової продукції визначається рівнем виконання конкретних виробничих процесів і залежить від їх удосконалення. У свою чергу, рівень технологічних процесів визначається науковою організацією праці, куди входить технологічне оснащення, культура виробництва, удосконалення нормативної бази, поетапний контроль, метрологічне та інформаційне забезпечення, кваліфікація виконавців і якість їх праці.

Рис. 2. Блок-схема моделювання процесу оцінювання якості книги

1. С. Гавенко, І. Корнілов, В. Нічка. Системний аналіз і методи керування якістю книжкової продукції – Ужгород „Карпати” – 1996. –80 с.
2. Гавенко С. Ф. Ергодизайн і оцінка якості книжкових видань // Генеза – експерт. – Л.:1996. –№ 4. – С. 40-42.
3. Гавенко С. Ф., Гунько С. М. Принцип моделювання технічних систем у поліграфії - Л.: - Моноскрипт. - 1996. - 134с.
4. Исикава К. Японские методы управления качеством. – М.: Экономика. – 1988. – 215с.